

Kalász István

A FALON TÚL

Álltál az ágynál, nézted a szomszédod arcát, fehér volt, békés, mozdulatlan. Én vajon meddig fogok élni, erre gondoltál. Gyorsan történt, nem szenvedett sokat, elfehéredett, nyögött, mondta a nő, és meghalt. Álltál az ágy mellett, minden jót neked, találkozunk odaát, ilyesmit suttogtál. A szomszédod mérnök volt, gyárban dolgozott, gázokat szívott be, az tette tönkre az egészséget, roncsolta a szívét, mesélte, ha ivott. Az ablakon túl esni kezdett, zuhogtak a téglacseppek az udvarra, sötét ég mosta a világot. A vörös épületeket, a bérházat. Valahol a házban szólt a rádió, mondtad a nőnek, hogy a szomszéd szédült, zsibbadt a karja, nem hallott jól, hajnalban fulladt, rossz volt a szíve. Egy éve meg akart halni, az utóbbi hetekben csak feküdt az ágyban. Nem volt kíváncsi senkire. Meg-akart-halni. Jól ismerte az apámat, kérdezte a nő, ki maga? Az vagy, aki adott kölcsönpenzt, suttogta benned a hang, az a szomszéd, aki hat évvel ezelőtt, mikor ez a nő jött az apjához búcsúzni, mert indult volna Angliába, munkát találni, de nem volt pénze repülőjegyre, igen, hat éve itt ültél a konyhában, a szomszéd pénzt kért tőled a lányának az útra. Te az a szomszéd vagy. Aki sokat tudott. Aki hozott bort, aki... A szomszédja voltam, válaszoltad csendesen, maga hívott át a négyes lakásból. Nem emlékszik? Becsöngetett hozzám. Tíz perccel ezelőtt, hogy baj van. A nő bólintott, persze, tényleg, átment, csöngetett. Megijedt, meghalt az apja. Épp a konyhában volt, kávé főzött, közben az apja rosszul lett. Mi legyen? Mit kell ilyenkor tenni? Ebbe beleremegett a gyomrod.

A mérnök lánya egy hete jött haza Birminghamból, ott lakik azóta, hogy elment. Nem szép város, esik sokat, hideg van, fúj a szél, de kapott állást, könyvelő lett egy indiai cégnél, egyenesbe jött és hazarepült. Felhívta az apját, szeretné látni. Eljött, beszélgettek, és most az apja meghalt. Álltál az ágy végén, nézted a mérnököt. Keze a takarón feküdt, feje az ablak felé fordult, mintha kinézett volna az esőbe.

Igen, a mérnök szomszédod éjjelente bepiált, rossz bort ivott, Elvist hallgatott, *now that I need you, now blue and lonely I'd be if you*, hajnalban hívta a volt feleségét, visszajössz, kérdezte, az a nő kiabált, hogy tizenöt éve ment el, azt sem tudja, kivel beszél. A sejtek közül sem él már egyetlenegy sem a testében azokból, akiket szeretett. Ezt mondta a nő, akit szerettem, hogy a sejtek nem élnek... biológiatanár volt a feleségem, mosolygott a szomszédod. Te meg mondtad, hogy abba kellene ezt hagynia, a karjára tetted a kezedet, a felesége nem jön vissza.

Mit kell ilyenkor csinálni, kérdezte megint a nő. Feljöttem, apám feküdt az ágyban, kérdezte, hogy vagyok, meséltem erről-arról, milyen Birmingham, milyen a lakásom, mit esznek, mit isznak ott az emberek, mennyi fontot keresek, apám mosolygott, kávé kért, kimentem a konyhába, kerestem a cukrot, nem találtam a hűtőben tejet, aztán meghallottam a zihálást, visszajöttem, láttam, ahogy elfehéredett, nyögött, aztán már nem volt eszméleténél, meghalt. Mit kell ilyenkor tenni? Nézted a szomszédod kusza, fehér haját, nem tudom, felelted. Biztosan fel kell hívni valakit. De kit? A nő kérdezte, interneted van-e? Mondtad, négy napja nem jó. Telefonáltál, de nem jön senki. Ilyenek ezek. Ez egy öreg ház, itt minden rossz. Nézted a szomszédod, arra gondoltál,

milyen békés a mérnök arca, a szeme résnyire nyitva, hajoltál közelebb, a kék szeme kisütött a szempillák alól. Igen, úgy tűnt. A halott fürdőköpenye, sötétvörös, az ablak melletti széken feküdt. Odadobva. Felhívom az anyámat, mondta a nő, nemrég halt meg a testvére rákban, nézett rád, és mintha mosolygott volna, ő talán tudja, mit kell tenni ilyenkor.

Abban az öreg házban szinte együtt éltetek, mindenki tudott mindenkiről. A pincében egy hónapja halottat találtak, öregembert, egy hajléktalant. Ült a lépcsőn. Úgy fagyott meg. Te azt mondtad, azért állították a rendőrök, hogy hajléktalan, mert akkor nem kell nyomozni, egy hajléktalan nem sokat ér, a mérnök erre azt felelte, ez hülyeség, ezen vesztetek össze. Üvöltöttetek, azóta nem beszéltek, ha találkoztatok a lépcsőházban, kerültek a másik tekintetét, köszönni is csak kurta biccentéssel köszöntetek egymásnak. Most remegett a térded, fogtad az ágy végét, nézted a szomszédodat; kivel ülsz a gangon, nézed az eget, a szemközti házat. Az ablakokat. Az ágyatok a közös falnál állt. Két lakás. Tükrözve. Hallottad, ha köhögött, sóhajtott, le-föl csoszogott a lakásban, ha éjjel felhívta a volt feleségét, kérte, jöjjön vissza hozzá.

A nő közben telefonált, az anyját hívta, itt van a szomszéd úr is, apa meghalt, igen, még élt, de meghalt, anya jössz? Itt várunk. Az jutott eszedbe, mi tett volna a mérnök, ha eljött volna a felesége. Biztosan kitakarított volna, felvett volna egy inget. Szépet, fehérét, vasaltat. A haját is... Mondtad, hogy megfésülöd a haját. A nő nem értette. Az apja haját, ismételted el, meg kell fésülni, hogy ne legyen csapzott, érti? A nő bólintott, te azt mondtad, az alsóing, amit visel, koszos. Foltok vannak rajta, ott, nézze csak...

A nő bólintott, az apja nem akarna így mutatkozni az anyja előtt, folytattad, szerette az ön édesanyját, adjunk rá valami tiszta, szép ruhát, így akarná, érti? A nő elsírta magát, az apám volt, leült az ágy mellé a padlóra, az anyám azt kiabálta mindig, hogy nehéz ember... Volt. Mondtad, hogy kiveszel egy inget a szekrényből, a mérnök úr felveszi. Ráadod, helyesbítettél, és megfésülöd a haját. Az éjjeli szekrényen pohár, benne zavaros víz, kiöntötted a konyhában, visszamentél, fogtad a mérnök karját, egyenesbe akartad húzni a testet, a nő szólt, óvatosan, kék folt marad. A bőrön. Kérdezted, honnan tudja, a nő vállat vont, sok dolog kószál az emberben, felelte. Sápadt az apja, ijesztően fehér a bőre, mutattad, a nő mosolygott, behozta a táskáját az előszobából, némi színt kent ecsettel a halott arcába. És valóban: a mérnök arca olyan lett, mintha aludna. Mintha szenderegne. A szoba sötét volt, felkapcsoltad a mennyezeti lámpát, por, kosz, rendtelenség volt. Azt hittem, mondta a nő, hogy az apám rendszeretőbb, de nem úgy néz ki, kosz van. Mocsok. Istenem... Te közben lassan megfésülted a szomszédodat. Finom haja volt a mérnöknek. Lebbent a fésű után. És a nőnek igaza volt, a mérnök poros, rendetlen szobában halt meg; a sarokban kartondobozok álltak halomban, a szekrény tetején bőröndök, újságok kötegelve, ruhák odagyűrve, a padlón is eldobált ruharabok, számlák feküdtek. Az asztalon és alatta is boros üvegek. Aki feladja, mondtad halkán, így él, aki öreg és egyedül él, az többnyire hagyja a dolgokat. És felszedted, kivitted az üvegeket a konyhába. Egy hónapja nem jártál a mérnöknél. Mióta összevesztetek a halott miatt, a rendőrség miatt. Te azt mondtad, nem bízol senkiben, a mérnök nevetett, ugyan, mi okból hazudnának a rendőrök. Hideg volt, az öregember lement a pincébe, leült, megfagyott. Te tudtad, hogy az öreg az egyik földszinti lakásban is járt többször. Annál a nőnél, aki ivott. Többször kiabáltak. Ha járt a nőhöz, mit keresett a pincében? Szerintem, az öregasszony leküldte a pincébe, rázárta az ajtót, az öreg megfagyott. A mérnök rázza a fejét, sok krimet nézel, miért tette volna? Álltál a konyhában, és arra gondoltál, ezt már nem fogod kideríteni. Magadnak nem, ahhoz már sem kedved, sem erőd.

A halott szája ebben a pillanatban kinyílt, van műfogsora, kérdezte a nő a szobából, anyám azt mondta a telefonba, ki kell venni, mielőtt beáll a hullamerevség. Erre megint nem tudtál mit mondani, a konyhában álltál, törülörongyot kerestél, visszamentél, letörölted az ágy melletti éjjeliszekrényt. Poros volt, és ettől olyan esendőnek érezted a halottat. A nő nem szólt, te kivettél egy bekeretezett fényképet a komódból, odatetted az asztalkára, a lámpa alá. A mérnök felesége volt rajta. A szőke nő bokrok előtt állt, nevetett. Évekig itt állt a fénykép, morogtad, az apja szerette a maga anyját. A nő erre a fejét ingatta, nem tudja, neki az anyja azt mesélte, hogy az apja ivott, hűtlen volt, ezért ment el, vitte el őt is, ezért vált el, igen; most le kellene takarni a halott arcát. Nem gondolja?

Itt élt, ebben a szobában halt meg, nem kell senkitől se féltetni a lelkét, üvöltötted, és a gyász csak szeretetből születik, aztán kimentél a szobából, ki a folyosóra, a párás hidegbe, át a saját lakásodba, kicsinek, sötétnek érezted a szobádat, a bútorokat, a polcra könyveket vettél le, visszamentél, be a szomszéd lakásába és a könyveket az ágy melletti szekrényre tetted. Lökted inkább. Versek, mondtad, igaz, hogy a mérnök újságot olvasott, de most szeretném, hogy a nő, akit szeretted, azt higgye, hogy verseket, szerelmes verseket is. És nem és nem, soha nem mondta, hogy megcsalta volna a maga anyját. A nő hallgatott. Rendben, nézett rád komolyan, a barátja volt, ugye? Ebbe is beleremegett a gyomrod. Megint. Szeretném, ha valami tiszta ruhában lenne, néztél ki az ablakon, úgy látná az édesanyja.

Ekkor csöngettek, lent a kapuban a nő állt, második emelet, jobbra, harmadik ajtó, hadartad a kaputelefonba, a nő azt felelte, ismeri az utat, aztán egyszer csak ott állt az a nő, akire a mérnök annyira vágyott, akit várt vissza, igen, ott állt a szoba közepén, és nézte a halottat. Te meg a nőt. Vékony volt, kisebb, mint azt hitted, a haja ősz, a szeme kék, olyan kék, mint a mérnöké. Fekete ruhában volt. Mikor halt meg, kérdezte a lányától. Egy órája, feleltél a lány helyett, fel kell hívni valakit. Jelenteni a halált. A nő azt felelte, nem a te dolgod, menj ki. Nem mozdultál. Anya, szólt a lány, az úr a szomszéd, én kértem meg, ájtott, segített, nem akar rosszat. Kint voltam a konyhában, amikor apa rosszul lett. Előtte semmi baja sem volt, beszélgettünk. MENJETEK KI! A nő üvöltött. Menjetek, egyedül akarok lenni vele. Olyan, mintha aludna, olyan békés...

A lakásajtó mellett, a folyosón álltatok, vártatok. A mérnök lánya, és te. Ha öröklöm ezt a lakást, mondta a nő hirtelen, visszajövök Birminghamból, itt fogok lakni, apám lakásában. Maga lesz a szomszédom. Keresek állást magamnak, mondta a lány. Suttogtad, hogy ez szép volna, a mérnöknek tetszene.

Még mindig esett, a házfalak sötétek lettek a zuhogó esőtől. A nő kijött a lakásból, megölelte a lányát, a lány visszament az apjához. A nő elindult lefelé, hirtelen megállt, leült a lépcsőre, sírva fakadt. Te melléültél, nem mondtál semmit, csak vártál, mert tudtad, a nő majd abbahagyja, és akkor majd telefonáltok, hogy váratlanul meghalt a G. utcában egy ember, jöjjenek. Így ültetek, aztán a nő feléd fordult, és azt mondta, most, hogy meghalt a férje, akit szeretted, arra gondolsz, ő meddig fog élni. Igen, ez van, az ember a halált látva, magára gondol, igaz? Rossz vagyok, kérdezte a nő. Te csak hallgattál, és arra gondoltál, hogy este fekszel az ágyban, a falon túl csönd lesz, aztán majd visszajön ez a lány Angliából, beköltözik, zenét hallgat, dúdol, jön-megy a lakásban, zörög, főz, rádiót hallgat, telefonál, igen, valami lesz a falon túl, ami jó, hogy van.